

Arbetsmarknadsutsikterna

HÖSTEN 2018 ÖREBRO LÄN

En sammanfattning av prognosen för arbetsmarknaden

Mer skillnad i tillväxten

Världsekonomin har tidigare visat på stor synergi men under hösten har skillnader registrerats i den ekonomiska utvecklingen. USA fortsätter att gå starkt medan tillväxten i Europa och Asien har bromsat in. Ett mer skiftande läge märks också i Sverige där förväntningarna har dämpats även om aktiviteten i ekonomin är fortsatt hög. Ovisshet kring handelstullar, det politiska läget samt den långa perioden av högkonjunktur som historiskt följs av en lågkonjunktur ökar osäkerheten om framtiden. Förväntningarna är dock inte svaga utan har mattats av från höga nivåer.

Örebro län följer utvecklingen i riket och efterfrågan på varor och tjänster har dämpats i höstens undersökning. Efterfrågan för de kommande sex månaderna är fortfarande positiv i samtliga branscher men på en lägre nivå. Även om läget är positivt i alla branscher finns det skillnader. Mest positiva är arbetsgivarna inom företagstjänster, information och kommunikation samt personliga och kulturella tjänster medan arbetsgivarna inom jord- och skogsbruk samt byggverksamhet är mindre optimistiska.

Jobbtillväxten fortsätter årtiondet ut

Under 2017 hade Örebro län den näst största sysselsättningsökningen i riket efter Kronobergs län med 2 500 personer. Arbetsförmedlingens bedömning att sysselsättningen i Örebro län fortsätter öka med ytterligare 3 300 personer till drygt 136 000 förvärvsarbetande under de två sista åren på 2010-talet. Jämfört med början på årtiondet har sysselsättningen i länet då ökat med mer än 15 000 förvärvsarbetande.

Efterfrågeläget i länet avspeglas i anställningsplanerna för de olika branscherna. Behovet av personal är klart störst inom företagstjänster, men det finns även ett fortsatt behov inom information och kommunikation samt industrin medan bygg som växt mest under de senaste åren är försiktigare. I offentlig sektor har behovet gått ner sedan åren med stort flyktingmottagande och efterfrågan på personal

främst inom socialtjänst och utbildningsförvaltning ökade kraftigt. Under hösten är anställningsplanerna i offentlig sektor störst inom vård och omsorg samt tandvård.

En förutsättning för att sysselsättningen ska kunna fortsätta växa är att kompetensbristen inte förvärras. Under hösten är bristen i privat sektor rekordstor, fyra av tio arbetsgivare uppger att de haft svårigheter att rekrytera personal under det senaste halvåret. I offentlig sektor har bristen gått ner men är fortsatt hög särskilt inom vård, skola och omsorg. En anledning till att sysselsättningen har kunnat öka trots kompetensbrist och färre invånare i yrkesaktiv ålder är tillskottet av utrikes födda. Under 2010-talet har utrikes födda stått för över hälften av jobbtillväxten i länet. Framöver, särskilt när andelen inrikes födda i yrkesverksam ålder fortsätter minska, blir tillskottet av utrikes födda än viktigare.

Arbetslösheten fortsätter ner

I samband med att sysselsättningen återhämtade sig från finanskrisen och behovet av arbetskraft ökade har också arbetslösheten gått ner. Nedgången har dock varierat med in- och utflödet och mellan kommuner i Örebro län. Först minskade arbetslösheten för personer som står närmare arbetsmarknaden och i kommuner med förhållandevis låg arbetslöshet. Under den senaste tiden har arbetslösheten även minskat i grupper där arbetslösheten länge ökade, som utrikes födda. Nedgången under hösten har också varit störst i kommuner med relativt hög arbetslöshet som Ljusnarsberg och Laxå. Utvecklingen innebär att skillnaden i arbetslöshet mellan grupper och kommuner har minskat.

När arbetslösheten minskar blir det färre som kan ta de lediga jobben. Av de nu inskrivna arbetslösa är en större andel i så kallad utsatt ställning och generellt behöver mer stöd och åtgärder för att etableras på arbetsmarknaden. Detta försvårar för arbetslösheten att gå ner ytterligare och nedgången förväntas avta under 2019. Till slutet av innevarande år kommer arbetslösheten gå ner med 600 personer. Under nästa år minskar antalet arbetslösa med ytterligare 400 personer till 6,7 procent av den registerbaserade arbetskraften.

Utmaningar på arbetsmarknaden i Örebro län

Bland de främsta utmaningarna på arbetsmarknaden i Örebro län som i hela riket är att företagen inte hittar den personal de söker och arbetslösa som inte kan ta de lediga jobben. Det råder en matchningsproblematik på den svenska arbetsmarknaden. Företagen får svårt att öka produktionen och servicen blir sämre i offentlig sektor samtidigt som personer som står längre från arbetsmarknaden riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet. Vad som försvårar matchningsproblematiken ytterligare är att antalet personer i yrkesverksam ålder som andel av befolkningen minskar. Färre personer kan ta de lediga jobben och ska samtidigt försörja fler unga och äldre. I Örebro län som i andra län med landsbygdskommuner handlar utmaningarna också om att få samtliga delar av länet att utvecklas och att servicen både i större och mindre kommuner kan upprätthållas.

För att hitta lösningar till problemen måste grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden vägledas och matchas mot utbildningar och åtgärder som leder till jobb. Bland yngre personer måste intresset för utbildningar inom bristyrken öka. Det är även nödvändigt att den tekniska utvecklingen tas tillvara och kompetensen hos befintlig arbetskraft utnyttjas effektivare.